

A person stands on a dark, reflective surface, possibly a beach at night, looking up at a vast, starry sky. The Milky Way galaxy is visible, stretching across the upper half of the frame. The person's reflection is visible on the surface below them.

Pasaulē praktizējošu speciālistu un Latvijā praktizējošu mākslas terapeitu pieredze darbā ar fototerapiju

Darba autori: Ilva Paupere, Prof. Dr. psych. Kristīne Mārtinsone, Dr. med., Prof. Aleksandrs Kopitins

Aktualitāte un problēma

Digitālās
tehnoloģijas
dominē
mūsdienu
komunikācijā un
uztverē (*Carlton,*
2014)

Fototerapija –
digitāla metode
digitālā laikmetā
(*Orr, 2015*)

Mākslas
terapieti
fototerapijas
izmantošana ir
īpaša privilēģija
(*Weiser, 2014*)

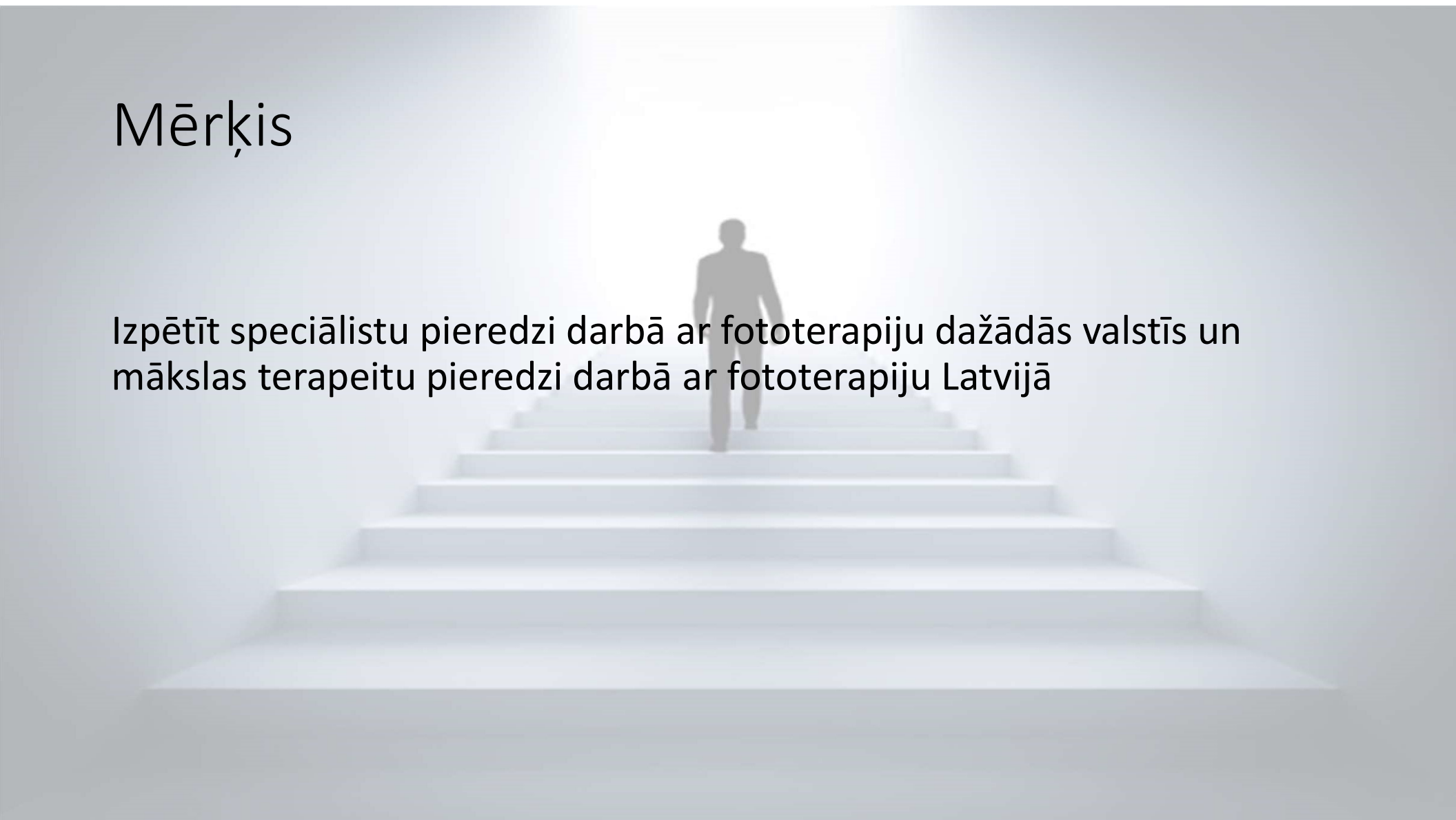
Problēma: Latvijā mākslas terapieti nav pilnībā integrējuši fototerapiju praksē un pētniecībā

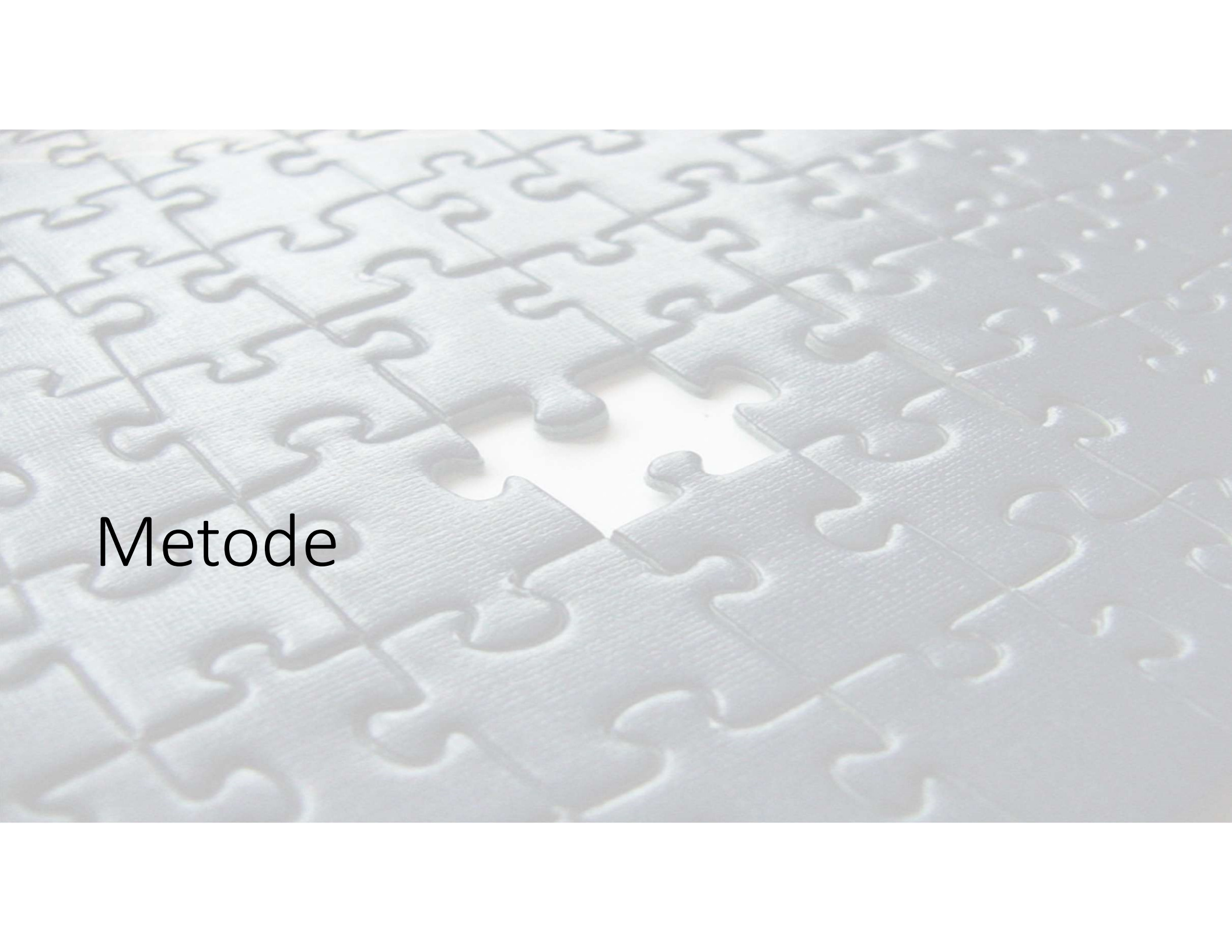
Kas ir fototerapija?

- **Fototerapija** - foto materiālu radīšana un izmantošana terapijas procesā, kuru veic fototerapijā izglītots speciālists. Fototerapijā izmanto piecas pamata tehnikas (*Weiser, 2014*):
 - Fotoattēli, ko uzņēmis klients;
 - Fotoattēlu projekcija;
 - Fotogrāfijas ar klientu, kuras ir uzņēmuši citi cilvēki;
 - Ģimenes albumi vai citas biogrāfiskas attēlu kolekcijas;
 - Pašportrets.
- **Foto mākslas terapija** – fototerapijas piecas pamata tehnikas, ko izmanto mākslas terapieti kombinācijā ar mākslas terapijas metodēm (*Weiser, 2014*).

Mērķis

Izpētīt speciālistu pieredzi darbā ar fototerapiju dažādās valstīs un mākslas terapiju pieredzi darbā ar fototerapiju Latvijā

Metode

SAGATAVOŠANĀS POSMS

Dr. med., prof. Aleksandra Kopitina vadīta fototerapijas
izglītības programma Rīgā, 2019.gada 17.,18. augustā

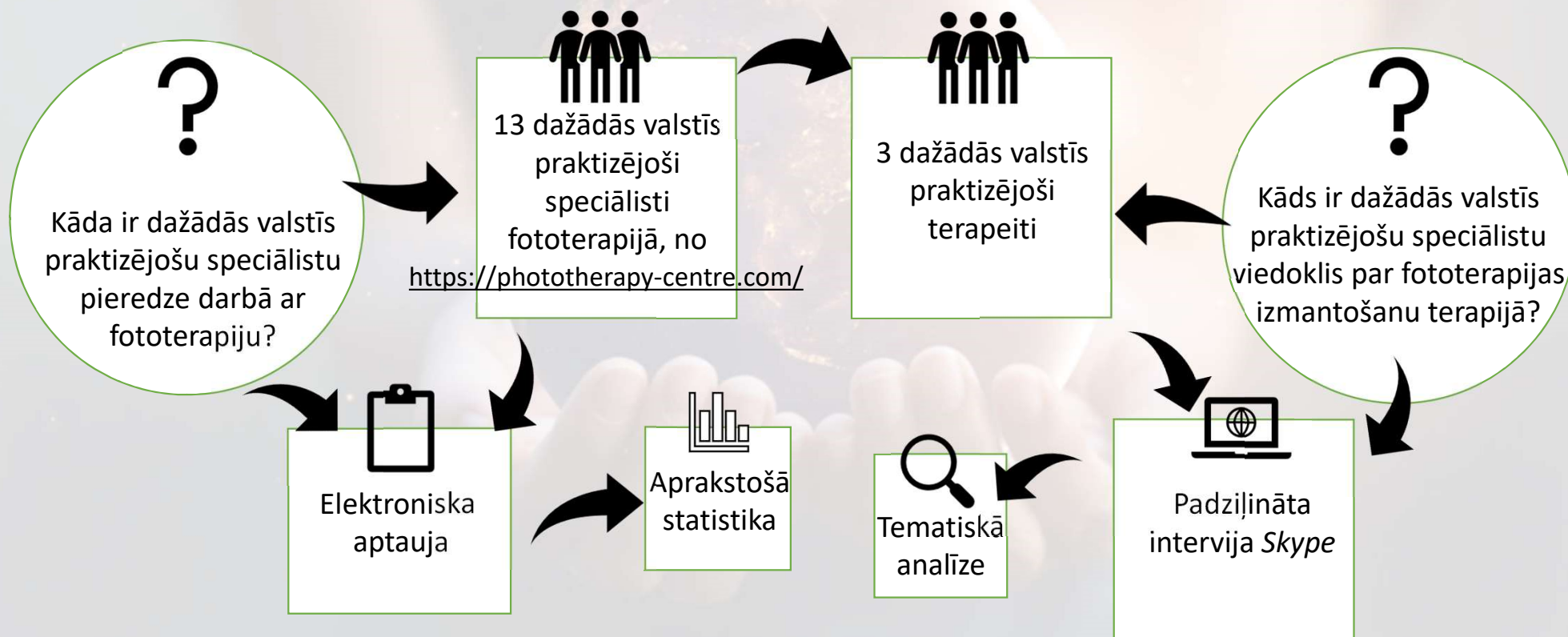

I POSMS

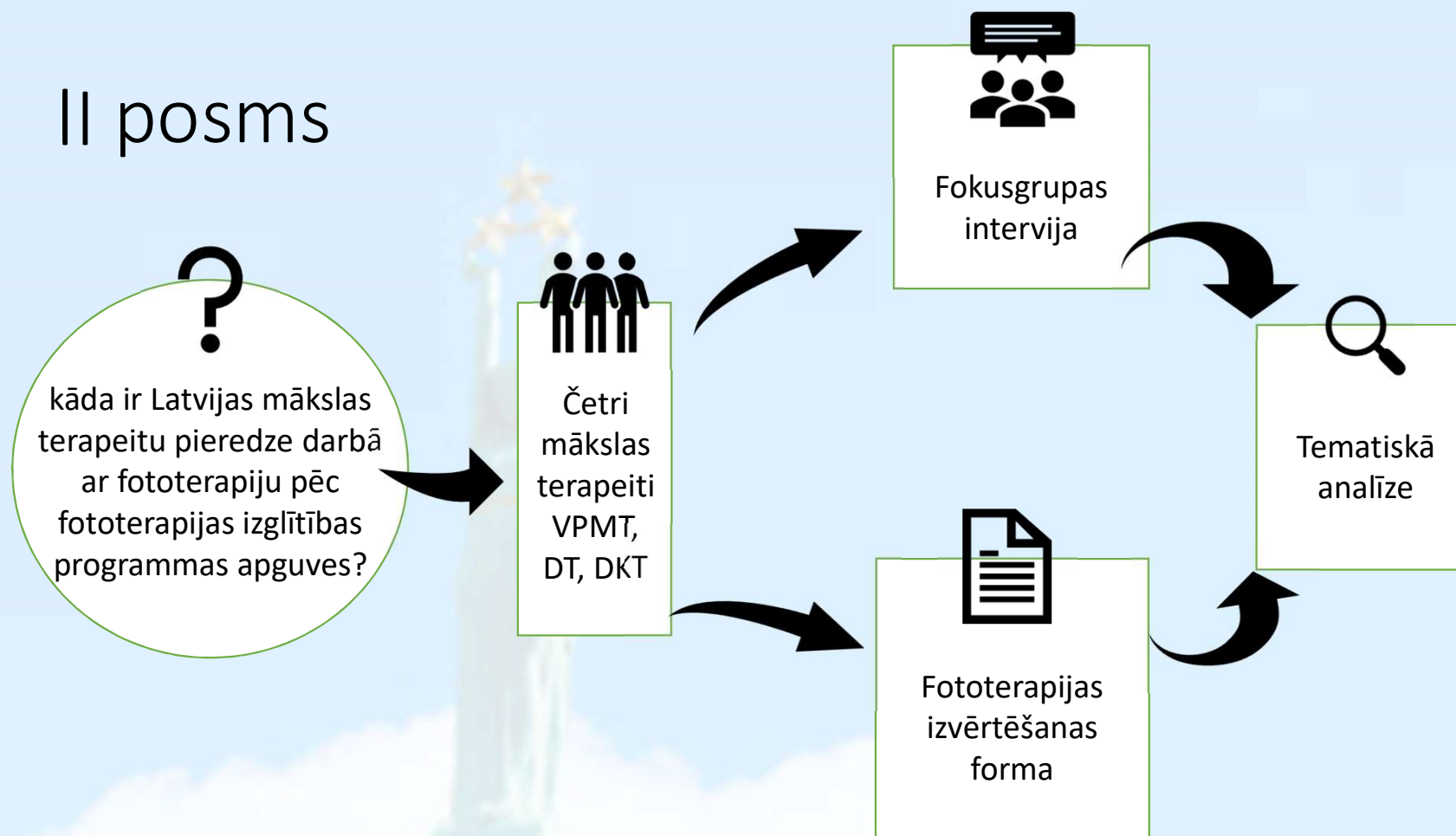

II POSMS

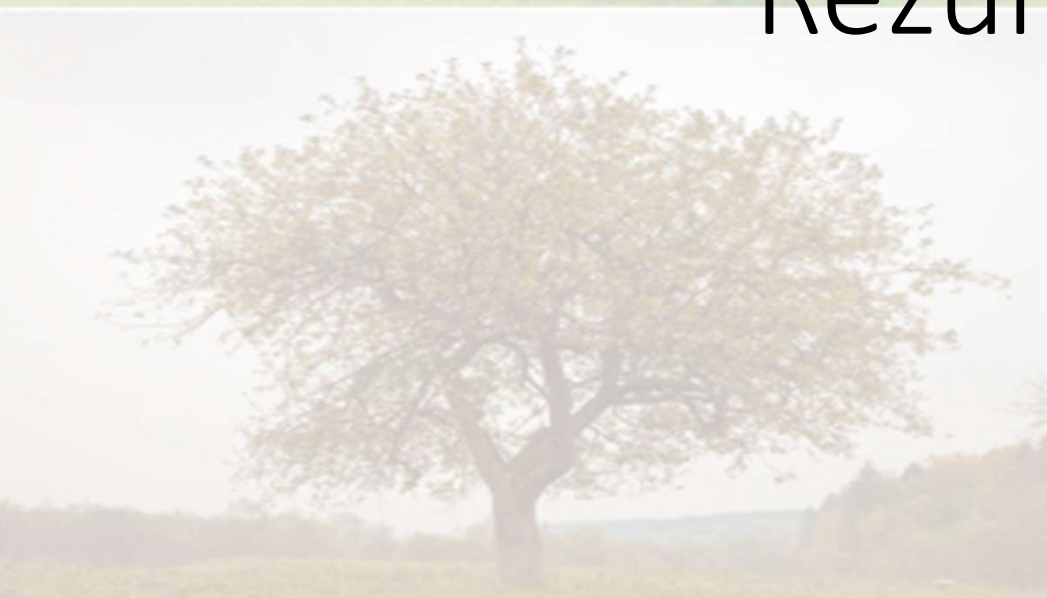
I posms

II posms

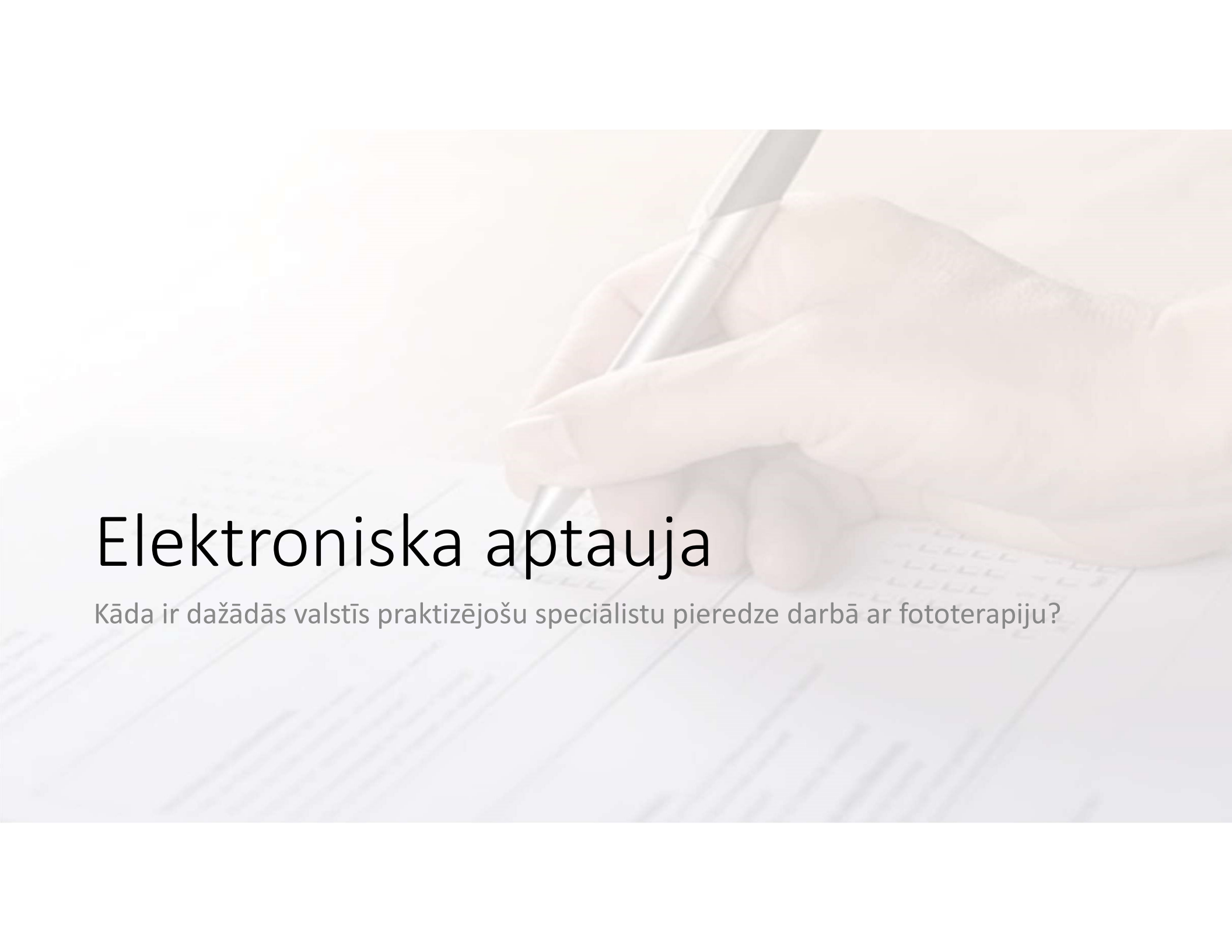

Rezultāti

Pētījuma I posms

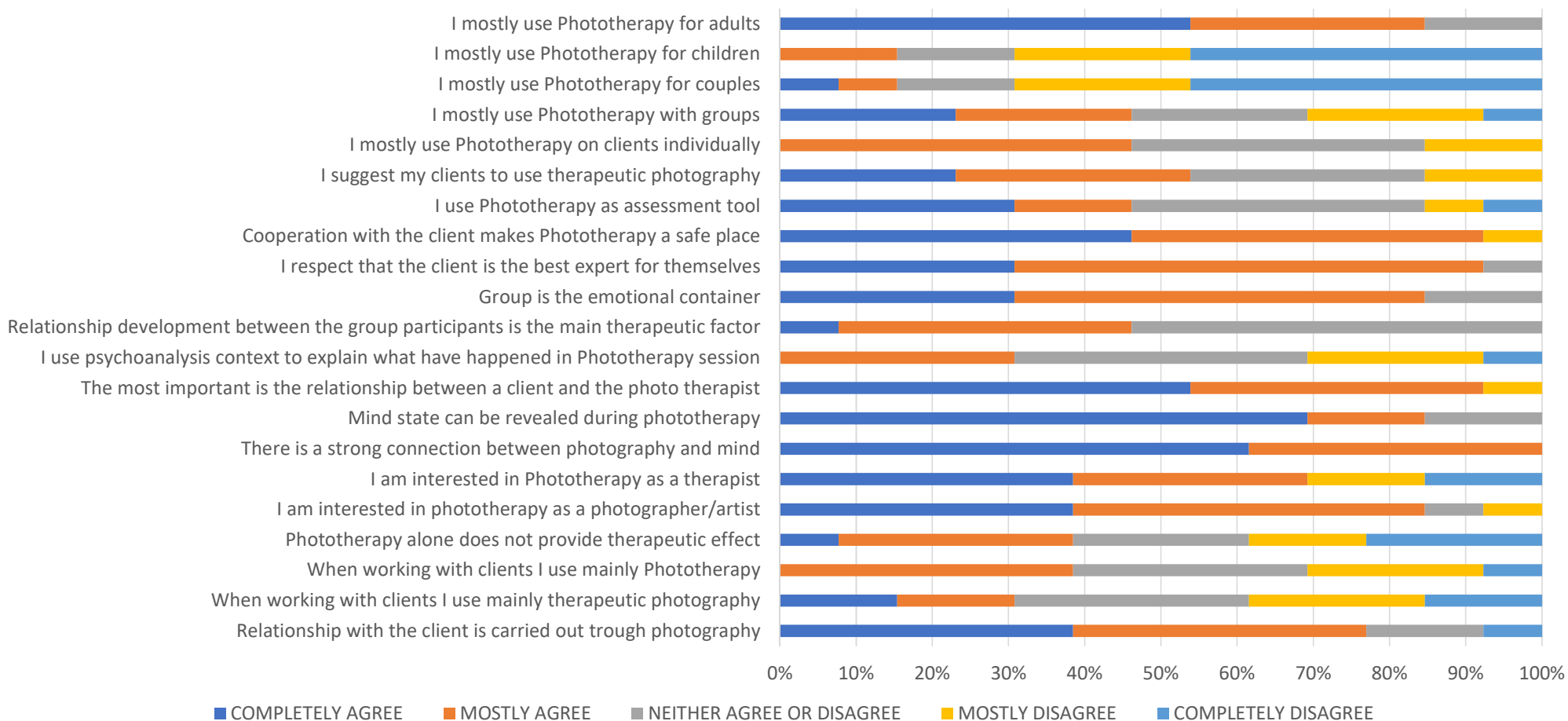

A hand holding a pen writing on a document with a grid pattern.

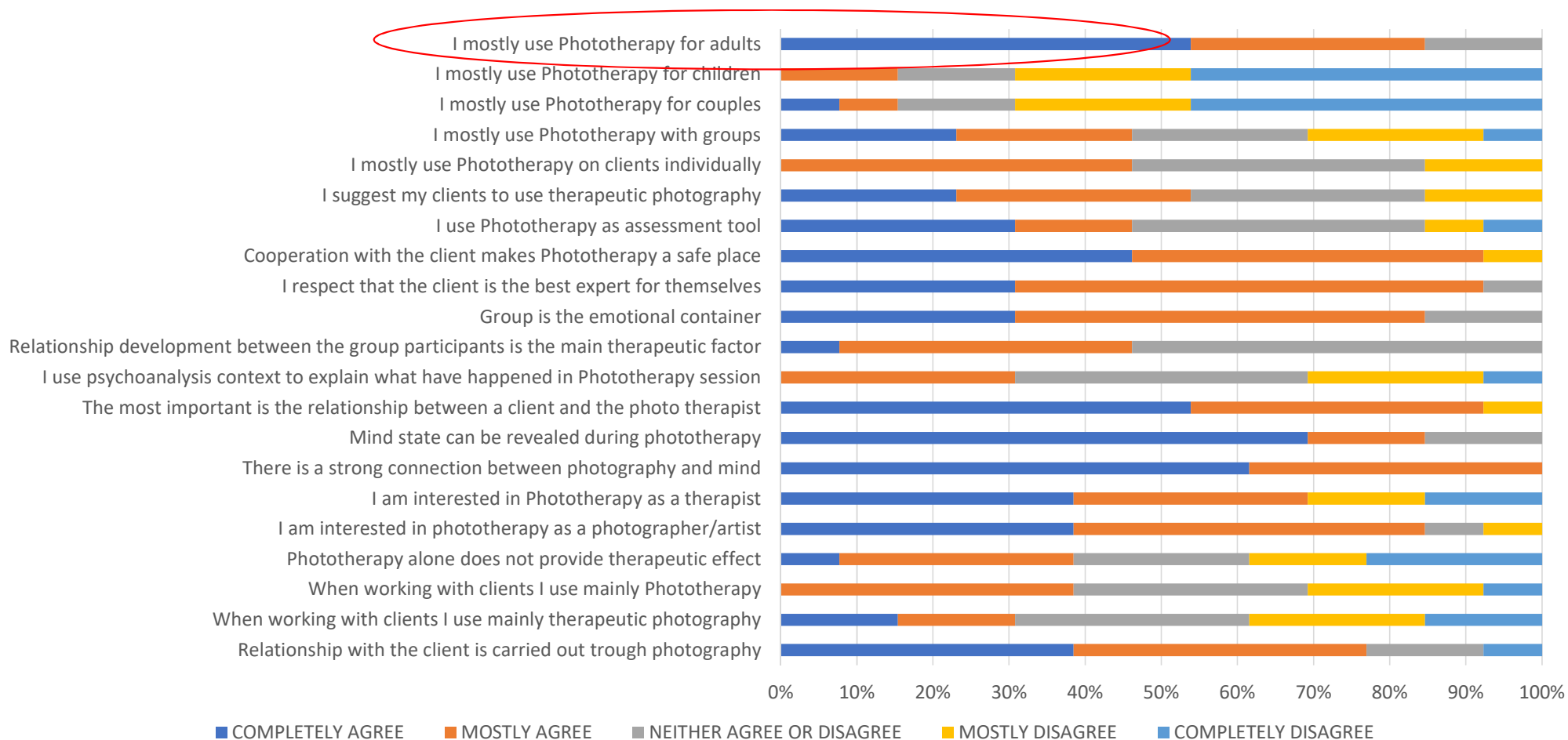
Elektroniska aptauja

Kāda ir dažādās valstīs praktizējošu speciālistu pieredze darbā ar fototerapiju?

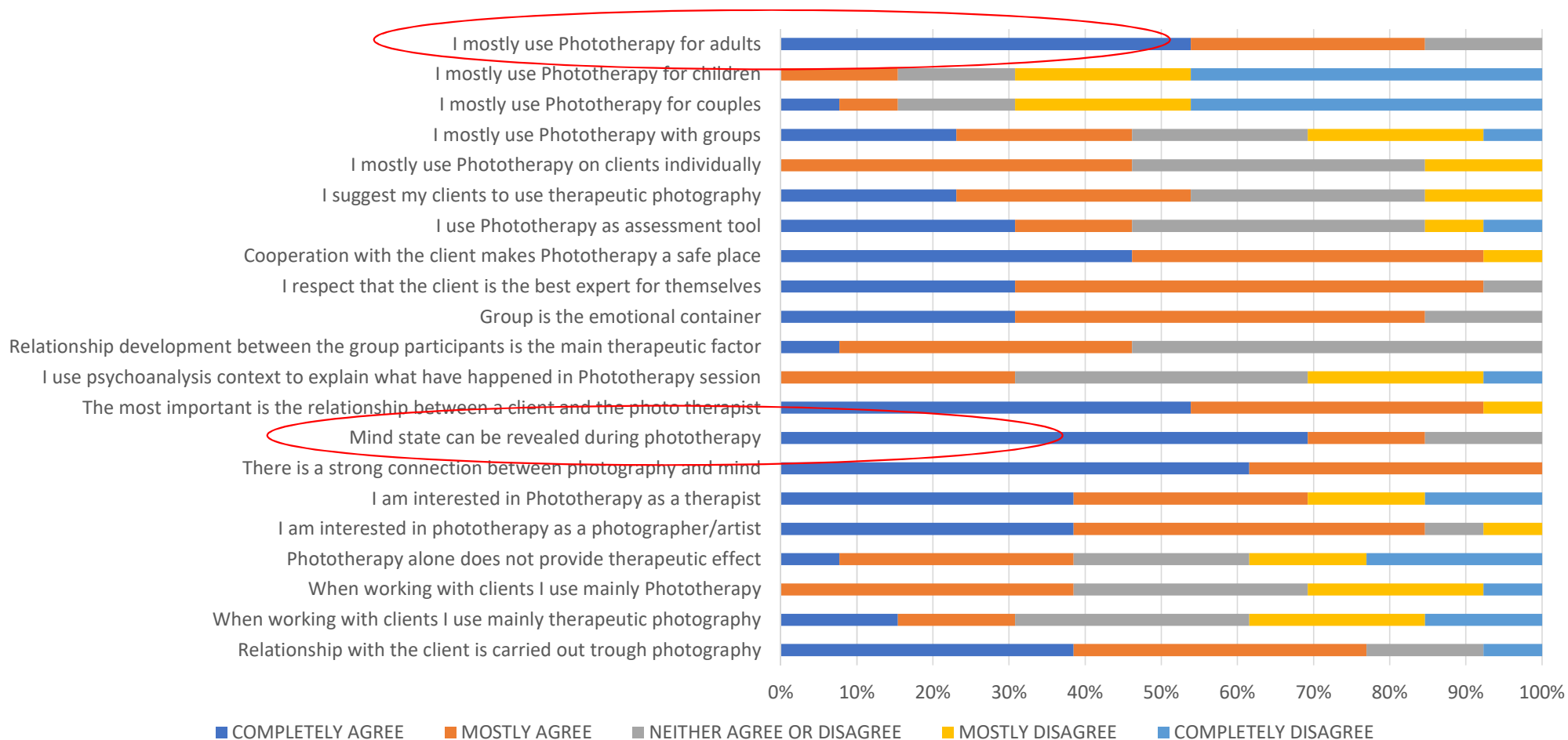
Kāda ir dažādās valstīs praktizējošu speciālistu pieredze darbā ar fototerapiju?

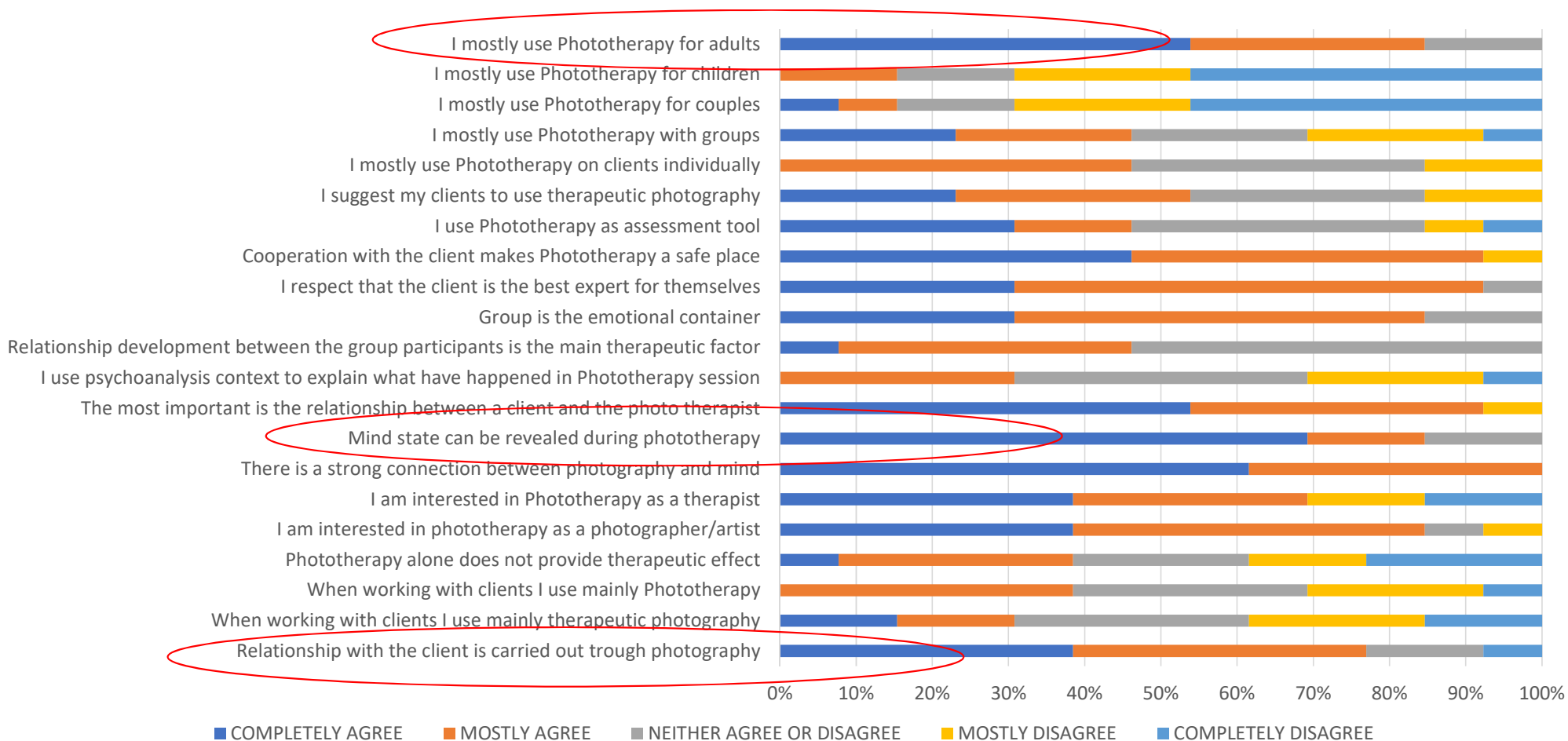
Kāda ir dažādās valstīs praktizējošu speciālistu pieredze darbā ar fototerapiju?

Kāda ir dažādās valstīs praktizējošu speciālistu pieredze darbā ar fototerapiju?

Kāda ir dažādās valstīs praktizējošu speciālistu pieredze darbā ar fototerapiju?

A background image showing a person's hand writing in a spiral notebook with a silver pen. A laptop is visible on the left side of the frame. The scene is brightly lit, suggesting a workspace or study area.

Padziļināta intervija *Skype*

Kāds ir dažādās valstīs praktizējošu speciālistu viedoklis par fototerapijas izmantošanu terapijā?

Kopīgās tēmas no intervijām ar dalībniekiem A, B, C:

1. sākotnējā interese fototerapijā;
2. teorētiskās pieejas;
3. telpa;
4. pašu attīstītas tehnikas.

Pētījuma II posms

Kāda ir Latvijas mākslas terapeitu pieredze darbā ar fototerapiju pēc fototerapijas izglītības programmas apguves?

Fokusgrupas intervija

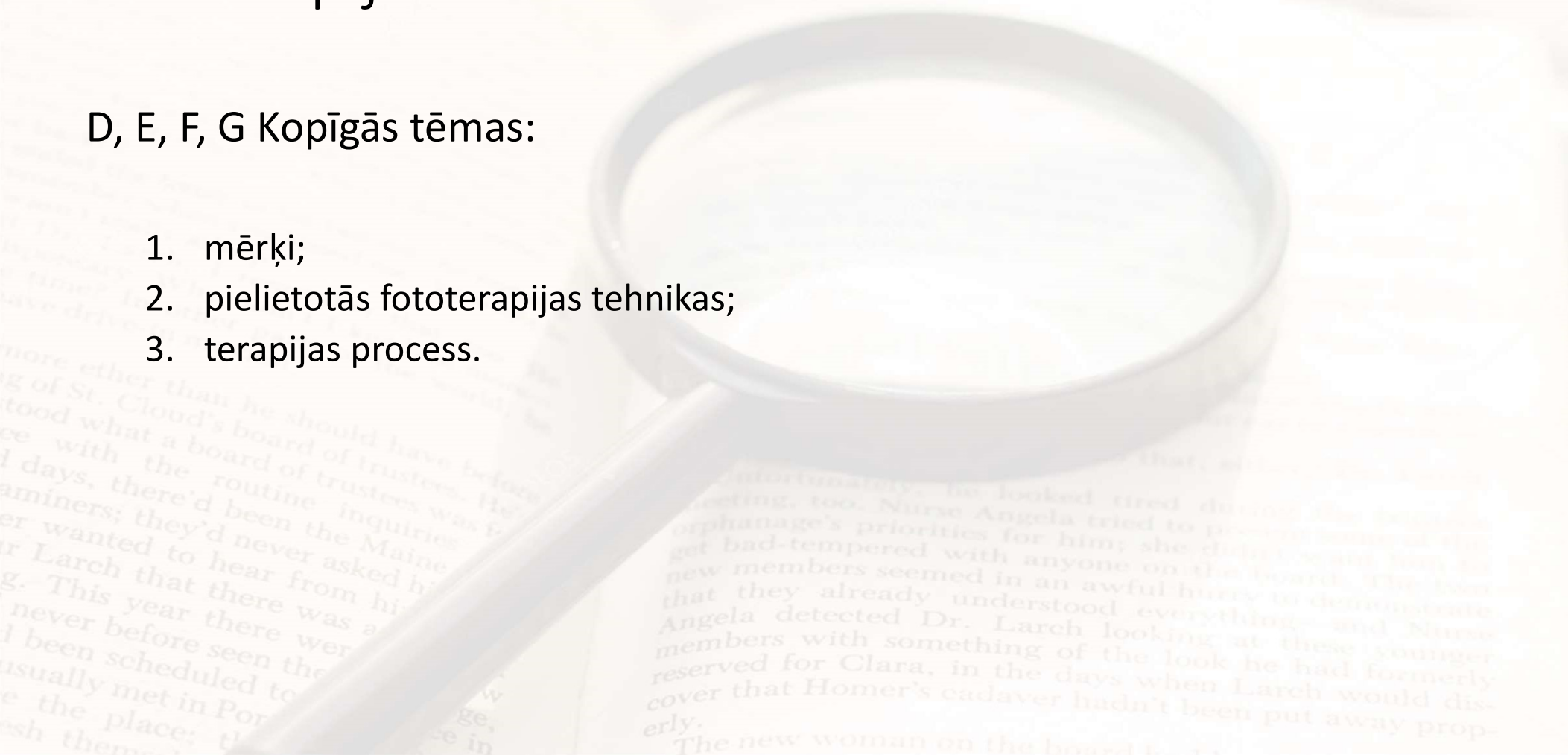
Tematiskās
analīzes
rezultātā
iegūtās
tēmas:

1. priekšrocības;
2. trūkumi;
3. tehniskais aprīkojums;
4. pielietotie uzdevumi;
5. terapijas process;
6. nepieciešamās tehniskās zināšanas;
7. terapeita kvalitātes;
8. fototerapija mākslas terapijā.

Fototerapijas izvērtēšanas forma

D, E, F, G Kopīgās tēmas:

1. mērķi;
2. pielietotās fototerapijas tehnikas;
3. terapijas process.

Uzdevumu piemēri fototerapijā

Çimenes albums

Fotopastaiga

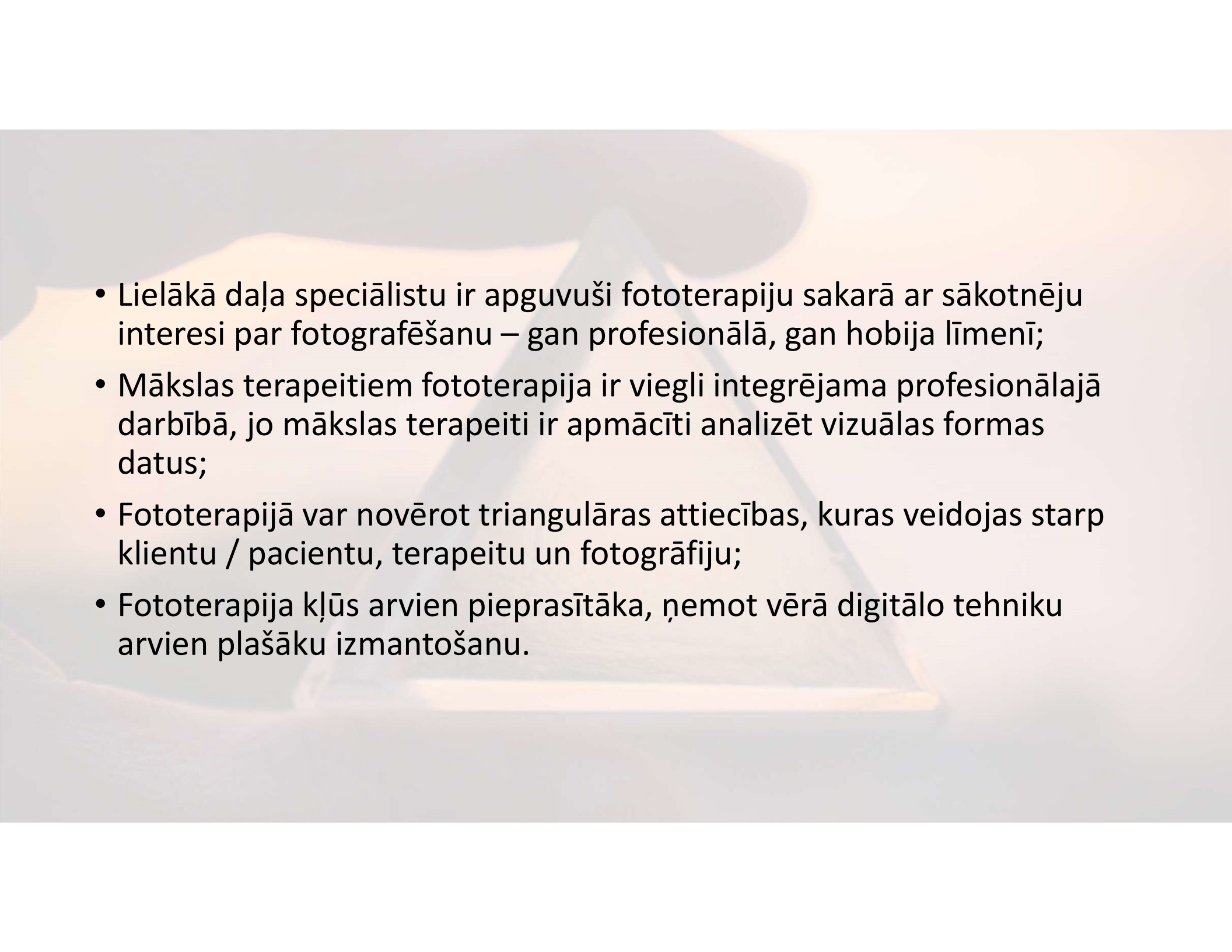
Pašportrets

Vides izpēte

Secinājumi

- Fototerapiju pielieto visdažādāko veselības aprūpes profesiju speciālisti;
- Fototerapija tiek pielietota dažādās vidēs, gan veselības aprūpes centros, gan privātpraksēs, gan slimnīcās.
- Speciālisti fototerapijas metodi pielieto, pamatojoties uz dažādām teorētiskajām pieejām, vairumā – uz psihodinamisko pieeju;
- Mākslas terapeiti fototerapijas tehnikas pielāgo savai mākslas terapijas specialitātei.

-
- Lielākā daļa speciālistu ir apguvuši fototerapiju sakarā ar sākotnēju interesi par fotografēšanu – gan profesionālā, gan hobija līmenī;
 - Mākslas terapeitiem fototerapija ir viegli integrējama profesionālajā darbībā, jo mākslas terapeiti ir apmācīti analizēt vizuālas formas datus;
 - Fototerapijā var novērot triangulāras attiecības, kuras veidojas starp klientu / pacientu, terapeitu un fotogrāfiju;
 - Fototerapija kļūs arvien pieprasītāka, ņemot vērā digitālo tehniku arvien plašāku izmantošanu.

Priekšlikumi

- Nākotnes perspektīvā būtu ieteicams turpināt pētījumus, kas ir saistīti ar fototerapijas metodi un tās iespējām pētniecībā;
- Aprakstīt fototerapijas metodi no mūsdienu skatupunkta, jo lielākā daļa fototerapijas apraksti ir tapuši pagājušajā gadsimtā;
- Ir nepieciešami randomizēti kontrolēti pētījumi par fototerapijas piemērotību dažādām klientu/pacientu grupām;
- Mākslas terapeitu apmācības fototerapijas metožu jomā, plaša pieredzes iegūšana un atbilstošu pētījumu veikšana;

Izmantoto avotu saraksts

- Carlton, N. R. (2014). Digital culture and art therapy. *The Arts in Psychotherapy*, 41(1), 41-45.
<https://doi.org/10.1016/j.aip.2013.11.006>
- Gleeson, K. (2011). Polytextual Thematic Analysis for visual data. Pinning down the analytic. In: P. Reavey (Ed.), *Visual methods in psychology: using and interpreting images in qualitative research* (pp. 15-29). Taylor & Francis Group.
<https://ebookcentralproquest.com.db.rsu.lv/lib/rsubebooks/reader.action?docID=718883>
- Orr, P. (2012). Technology use in art therapy practice: 2004 and 2011 comparison. *The Arts in Psychotherapy*, 39(4), 234-238. <https://doi.org/10.1016/j.aip.2012.03.010>
- Paupere, I. un Mārtinsone, K. (2020). Experience of world practitioners in working with phototherapy. [Oral presentation]. Riga Stradins University International Student Conference, Riga, Latvia. <https://isc.rsu.lv/>
- Paupere, I. un Mārtinsone, K. (2020). Fotogrāfija kā vizuālās izpētes metode. [Oral presentation]. 6. starptautiskā zinātniski praktiskā konference "Veselība un personības attīstība: starpdisciplinārā pieeja". Riga, Latvia. <https://www.rsu.lv/veseliba-unpersonibas-attistiba-starpdisciplinara-pieeja>
- Weiser, J. (2014). Establishing the Framework for Using Photos in Art Therapy (and other Therapies) Practices. *Arteterapia*, 9, 159-190.
<https://phototherapy-centre.com/>

Paldies par uzmanību!

